

3. López-Rodríguez C. I. Corpora and students autonomy in scientific and technical translation training [Електронний ресурс] / C. I. López-Rodríguez, M. I. Tercedor-Sánchez // The Journal of Specialized Translation. – 2008. – Issue 9. – Режим доступу : http://www.jostrans.org/issue09/art_lopez_tercedor.pdf. – Загол. з екрану. – Мова англ.
4. Monterey Institute of International Studies [Офіційний сайт]. – Режим доступу : <http://www.miiis.edu>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
5. University of Wisconsin-Madison [Офіційний сайт]. – Режим доступу : <http://www.wisc.edu>. – Загол. з екрану. – Мова англ.
6. Varela M. How New Technologies Improve Translation Pedagogy [Електронний ресурс] / M. Varela // Translation Journal. – 2007. – Volume 11. – No. 4. – Режим доступу : <http://translationjournal.net/journal//42technology.htm>. – Загол. з екрану. – Мова англ.

Анотація

Е.В.Мартынюк

Технологии формирования навыков самостоятельной исследовательской деятельности магистрантов-переводчиков

В статье речь идёт о технологиях формирования навыков самостоятельной исследовательской деятельности студентов-переводчиков на этапе магистерской подготовки с учётом опыта ведущих зарубежных университетов США, Испании и других стран мира. В частности дана характеристика роли интерактивных технологий обучения (технологии „квизов”, технологии чатов, „вики”-технологии, форумов, технологии глоссариев, технологии интерактивных семинаров), технологии „менеджмента собственных знаний”, индивидуальных исследовательско-переводческих проектов в процессе воспитания самостоятельности магистрантов-переводчиков.

Ключевые слова: технология обучения, магистрант, переводчик, исследовательская деятельность, профессиональная подготовка.

Summary

E.V.Martyniuk

Technologies of Independent Research Skills Development of Master's Translators

The article deals with the technologies of independent research skills development of translation students in the process of their Master's degree training. The author analyzes the experience of the leading universities of the USA, Spain and other countries. In particular, the author characterizes the role of interactive technologies of training (quizzes, chats, "wiki"-technologies, forums, glossaries, on-line seminars), „personal knowledge management” approach, independent translation and research projects in the development of independence in the training of Master's degree translation students.

Key words: training technology, Master's degree student, translator, research activity, professional training.
Дата надходження статті: „24” вересня 2012 р.

УДК 378:004

Л.А.МАТВІЙЧУК,
асистент
(м.Луцьк)

Огляд сучасних педагогічних технологій та їх впровадження в навчальний процес вищих шкіл

В статті проведений огляд оптимальних сучасних педагогічних технологій. З'ясовано раціональне використання у навчальному процесі комбінування педагогічних технологій. Розкрито суть поняттям та сформульовані показники якості „педагогічні технології”.

Ключові слова: педагогічні технології, технологія, процес навчання.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Модернізація вищої освіти дає можливість задуматись багатьом педагогам у визначенні перспективних технологій навчання вищих закладів освіти. Це питання є актуальним у всі часи розвитку освітніх технологій. Тому нині впровадження у навчальний процес сучасних технологій навчання є саме тим правильним рішенням, котре додасть продуктивності у процес навчання, розкриє можливості не тільки педагогів, але й надасть змогу розвивати творчі здібності студентам, у більш цікавій формі засвоювати матеріал та готуватись у відповідності до поставлених завдань, які студенти отримують в процесі таких технологій, адже розмаїття педагогічних технологій по різному визначає підхід до освітнього процесу саме з новими методиками використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Впровадження інформаційних технологій у викладання фахових дисциплін дає змогу змінити ставлення до навчання, перетворивши його на новий перспективний вигляд. Сучасні технології дають можливість підвищення рівня якості отримання знань, вмінь та навичок, вплинути на виховання самих студентів.

Нині лишається зробити аналіз педагогічним технологіям та виділити серед них ті оптимальні технології, які принесуть в навчально-виховний процес високий рівень якості вищої освіти та, власне, задовольнять стандарти освіти.

Аналіз досліджень і публікацій... Впровадженням у навчальний процес педагогічних технологій займалися багато науковців та освітян, серед них: Ш.Амонашвілі, П.Біланюк, Л.Виготський, М.Грушевський, В.Гальперіна, Д.Донцов, П.Дяченко, І.Крип'якевич, К.Левицький, І.Франко, А.Шептицький, В.Шаталова, С.Шевченко та ін.

Серед сучасних науковців слід відмітити: В.Андреева, В.Безпалка, А.Нісімчука, І.Підласого, Г.Салевка, С.Сисоеву, В.Сластьоніна, В.Фоменка, Н.Тализину і ін.

Поміж великої кількості педагогічних технологій сьогодні не всі є добре вивченими та впровадженими в практику. Тому лишається зробити короткий аналіз та провести чітку лінію перевагам оптимальних технологій, які б добре вписувались у навчально-виховний процес та були б продуктивними і цікавими для студентів, щоб обрані педагогічні технології, якими користується педагог стали прикладом наслідування іншим викладачам навчальних закладів, так як педагогічних технологій нині є чимало.

Формулювання цілей статті... Метою нашої роботи є проведення огляду та визначення оптимальних сучасних педагогічних технологій для їх впровадження, розкриття їх показників якості в навчальному процесі вищих закладів освіти.

Виклад основного матеріалу... Ідею технологізації вперше висунув видатний педагог Ян-Амос Коменський, який вбачав навчальний процес із допомогою нових технологій здійснення такого навчального процесу, котрий, на його думку, є першим поштовхом до продуктивної системи освіти. Він вбачав, що нова технологія за своїм функціонуванням є самостійна „дидактична машина”, володіння якою принесе хороші успіхи.

Термін „педагогічна технологія” в системі освіти згадується вперше у 1886 році англійцем Дж.Саллі, але визначення сутності даного поняття триває й дотепер. Педагоги, науковці, дослідники шукають оптимального рішення застосування технологій у навчальному процесі, аналізуючи місце, розробку, впровадження нових технологій та способи їх ефективного використання педагогами у своїй трудовій діяльності.

Простими словами, під „педагогічними технологіями” можна розуміти інструмент, який в руках педагога є ефективним засобом виховання особистості (студента). Можна сказати, це засіб реалізації певних поставлених цілей, головне – правильно розрахувати, який необхідно отримати результат, чітко визначати поставлену мету.

Слово „технологія” має грецьке походження та означає „майстерність робити речі”. На нашу думку, зміст поняття „технологія” нині можна розуміти як оптимальний процес проходження продукту з використанням інновації для досягнення високих результатів.

Саме сьогодні нова (інноваційна) технологія може принести великі успіхи в систему освіти, тому вміння раціонально її використовувати є тим якісним результатом, до якого йдуть новатори освіти та виробництва.

В системі освіти, під визначенням змісту „технологія” розуміється використання технічних засобів для отримання результатів, тому є правильним кроком щораз більше використовувати технічне обладнання та розробляти дидактичні засоби нового зразка (з використання комп'ютерних технологій) для здійснення навчальної діяльності, так як сьогодні не всі напрямки навчання (дисципліни) мають розроблені технічно-дидактичні засоби та використовуються в підготовці майбутніх фахівців.

Зокрема, А.С.Нісімчук формулює педагогічну технологію як „науку про освіту, навчання, виховання особистості на основі позитивних якостей на основі особистісно-орієнтованого підходу, використання комп'ютерної техніки” [2, с.10].

Спираючись на твердження Л.Гребінкіної, „педагогічна технологія” – це система, яка гарантує отримання педагогічного результату завдяки послідовно спроектованому навчальному процесу [3, с.81].

Остаточного, однозначного визначення „педагогічна технологія” так і не знайдено, тому що саме педагогічна технологія дає творчо розкриватися викладачеві в процесі педагогічної діяльності, користуватися та створювати нові методики передавання знань від викладача – студенту, створювати свій неповторний педагогічний клімат на занятті, стимулюючи мотивацію студента до вивчення дисципліни.

Нині оптимальна педагогічна технологія – це та, яка синтезує досвід традиційної системи подання знань з сучасною на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

Провівши аналіз науково-педагогічної літератури в напрямку сучасних педагогічних технологій, хочеться зробити їх огляд, так як деякі з них є актуальними та нині впроваджуються в систему освіти і певною мірою є використані окремими педагогами в організації навчального процесу.

Коротка характеристика сучасних педагогічних технологій:

1) Колективний спосіб навчання – це така організація праці, в процесі якої навчання здійснюється шляхом спілкування в динамічних (змінних) парах, коли учасники вчать один одного. Технологія ґрунтується на принципах наявності динамічних (змінних) пар учнів, взаємонавчання, взаємоконтролю, взаємоуправління, де головний елемент – лідер, яким був викладач. Розробником даної технології є А.Ревін. Але також слід відмітити, що існує ще групова технологія – за організацією є комбінованою, такою, що поєднує групову роботу учнів (один вчить багатьох), парну та індивідуальну. Однак, домінуюче значення має групова форма роботи. До групових технологій належать: класно-урочна організація, лекційно-семінарська система, дидактичні ігри, бригадно-лабораторний метод тощо. Розробник даної технології – В.Дяченко.

2) Технологія особистісно-орієнтованого навчання – це актуальна освітня технологія навчання, що спрямована на самовизначення, саморозкриття та самореалізацію особистостей студентів та покликана „сформувати в них культуру життєдіяльності, яка дає змогу продуктивно будувати своє життя” [5, с.210]. Концепціями такого навчання є: використання освіти задля забезпечення професійних знань, вмінь майбутнього фахівця, розвиток індивідуального підходу.

3) Ігрові технології – допомагають формуванню особистості студента. Такі технології, в процесі навчання, дають можливість студентам бути в різних ролях та, зрозуміло, підвищують інтерес до професії і дають сформувати вміння та навички у процесі майбутньої трудової діяльності. В процесі навчання використовують ігри: рольові, імітаційні, операційні, психологічні [4] за Г.Салевко.

Розробники – Д.Ельконін, В.Коваленко, Б.Нікітін, П.Підкасистий, М.Стронін та ін.

4) Інформаційні технології навчання – це навчальний процес, здійснений на основі сучасних електронних засобів використання комп’ютерної техніки. Організація навчання такими технологіями допоможе, перш за все, розвинути ті важливі здібності студента, які необхідні при формуванні майбутньої професії, – це творчість, креативність і т.д. Вони дають можливість творчо підходити педагогу до своєї роботи, звільняють його від повсякденної рутинної роботи, автоматизують всю діяльність суспільства, без якого сьогодні неможна уявити буденне життя та відпочинок.

5) Технології інтерактивного навчання – побудовані на концептуальній ідеї взаємного навчання. Розробники технології вважають, що саме процес пізнання здійснюється в ході активної взаємодії між студентами та виділяють: технології кооперативного, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань. Окремі види технології використовуються на будь-якому етапі традиційного заняття, трансформуючи його в інтерактивний.

Дана технологія складається з декількох етапів:

- мотивація – здійснюється педагогом мотивування студентів до теми методом короткого екскурсу з цікавих подій, повідомлень, запитань для пробудження зацікавленості всіх учасників навчального процесу;

- озвучення теми заняття – представляються до уваги студентів перелік питань, які будуть в процесі навчання опрацьовані з отриманням результату;

- подання матеріалу по темі – здійснюється подання навчального матеріалу у вигляді коротких лекцій з виділенням найважливіших моментів для студента;

- інтерактивна вправа – для закріплення нового матеріалу з метою досягнення максимального ефекту від заняття. Під інтерактивною вправою розуміють проведення настанов (інструкцій) педагогом у виконанні поставлених вправ; об’єднання студентів у групи та розподіл між ними навчальних ролей; реалізація студентами поставлених завдань; представлення результатів студентами;

- підбиття підсумків заняття, отримання оцінок – робиться аналіз проробленої роботи, виносяться питання, ставляться завдання для самостійного опрацювання, оголошуються результати роботи.

Види інтерактивних технологій: мозковий штурм, „займи позицію”, розігрування ситуацій у ролях, ток-шоу та ін.

Розробники технології – О.Пометун, Л.Пироженко.

6) Проблемне навчання – здійснюється робота в групах, формується вміння працювати у команді, імітація стосунків „як у великій дружній сім'ї” дуже високо цінується керівниками сучасних корпорацій. Взаємодопомога стає невід'ємним та необхідним атрибутом навчання. Це є дуже важливим аспектом майбутньої професійної діяльності. Проблемне навчання відкриває можливості до залучення інтерактивних методів. Розв'язання проблемних завдань сприяє розвитку відповідальності за результати навчання, формуванню професійних знань та навичок.

7) Метод проектів – орієнтується на дієвий спосіб здобуття нових знань у контексті конкретної ситуації та їх використанні на практиці. Нам відомо, що під цими технологіями розуміють метод навчання, форму організації занять, систему організації навчання. Метод проектів як технологія у сучасних умовах, трансформувалася у проектну систему організації навчання (К.Ваханов), за якої студенти набувають знань і навичок у процесі планування й виконання практичних завдань-проектів, – зазначає К.Ваханов. Студенти, розбиті на малі групи, розпочинають роботу зі збору необхідної інформації та визначення основних напрямів її аналізу. Наступним етапом є обробка інформації у великій групі й обговорення змісту і форми звіту. Завершальним етапом в проектній системі є підсумкова конференція, на якій заслуховується й обговорюється звіт. Засновник технології – К.Ваханов.

8) Дистанційне навчання – отримання освіти без обов'язкової тривалої присутності слухача в стінах навчального закладу у чітко визначений час. Переваги цього підходу до навчання, в першу чергу, будуть обумовлюватись більш широким розповсюдженням і доступністю відповідних технічних засобів, постійно зростаючим рівнем зручності при їх використанні, а також накопиченням спеціальних дидактичних та навчально-методичних матеріалів [1, с.38-40].

Організація дистанційного навчання повинна містити визначені види забезпечення: технічне (ПК, мережеве обладнання, підключення до глобальної мережі, веб-камера, мікрофон), програмне (мережеві програми, комп'ютерні навчальні програми, інструментальні програми для розробки навчальних програм), методичне (методичні рекомендації з технології дистанційного навчання), інформаційне (конспекти лекцій, підручники, електронні лекції, відеолекції), організаційне (нормативні документи держави (закони, положення, накази) та навчального закладу).

9) Технології модульного навчання – встановлюють підхід до навчання, який відображається в змісті, організаційних формах і методах. Принцип навчання будується окремими вузлами, які називаються модулями. Модуль повинен завершуватися „вичиткою” матеріалу цілого розділу. Модульна побудова курсу має ряд переваг і є одним із ефективних шляхів інтенсифікації навчального процесу, особливо в умовах інтенсивної підготовки спеціалістів. Серед переваг є:

- методичне забезпечення, – обґрунтоване, затверджене всіма видами навчального процесу;
- системний підхід до побудови курсу та встановленню його змісту;
- гнучка структура модульної побудови курсу;
- ефективне здійснення контролю знань студентів;
- простіше визначення кількості відмінників.

Розробники технології – Г.Левітас, В.Гузеев.

10) Кредитно-модульно-рейтингова технологія – „модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів)” [5, с.200]. Впровадження кредитно-модульно-рейтингової технології ще досі не є досліджене в цілому, тому є відкритим для наукових досліджень.

11) Технологія інтенсифікації навчання на основі опорних схем і знакових моделей – полягає у багаторазовому повторенні матеріалу; частковий поетапний контроль; різні рівні складності; динаміка діяльності, навчальний матеріал подається блок-схемами. Розробник технології – В.Шаталов.

12) Інші технології.

Простими словами під „педагогічними технологіями” можна розуміти інструмент, в руках педагога є ефективним засобом виховання особистості (студента). Можна сказати це засіб реалізації певних поставлених цілей, головне правильно розрахувати, який необхідно отримати результат, чітко визначати поставлену мету.

Сьогодні нараховується близько двадцяти сучасних педагогічних технологій навчання, за якими продуктивно здійснювати освітній процес, але є багато перешкод для їх реалізації, ці проблеми виливаються безпосередньо на місцях здійснення освітніх послуг – навчальних закладах.

Проблемні питання, які постають перед ВУЗами, ніяк не стосуються методів, форм чи засобів навчання. Головна проблема для реалізації сучасних технологій – це вкрай погане обладнання лабораторій, лекційних аудиторій, де здійснюється безпосередньо передача досвіду від викладача – студенту. Їх обладнання дасть змогу педагогам здійснювати заплановані задуми та вільно використовувати у своїй роботі, а це як технічне так і програмне забезпечення, яке на сьогодні є

все ж таки проблемним питанням номер один, якою б мірою ми не старалися втілювати Програми та Закони освіти про покращення процесу навчання.

Показник якості педагогічних технологій можна охарактеризувати за такими основними критеріями: мобільністю, успішністю, системністю, комплексністю, науковістю, структурованістю.

Мобільність сучасних технологій виражається в легкості зміни місця роботи, уявлення про те, як і де має працювати людина. Мобільність надає всі функції, які можна отримати безпосередньо за основним місцем роботи.

Успішність педагогічних технологій проявляється в результаті використання сучасних педагогічних засобів у процесі формування професійних знань, вмінь та навичок, що виступає важливим елементом фахівця.

Системність включає два компоненти: комплектність і цілісність.

Комплектність – багатофакторність і склад різних педагогічних процесів робить педагогічні технології комплексними. Використання: на лекційному, практичному, лабораторному занятті. Цілісність педагогічних технологій – якість інтегрованості.

Науковість – (концептуальність, розвиваючий характер).

Структурованість – (логічна, алгоритмічна послідовність педагогічних технологій. Можливість права вибору в тій послідовності, яка є найбільш прийнятною для навчаємого в процесі навчання) [4, с.32-33].

Висновки... Отже, провівши огляд сучасних педагогічних технологій, ми дійшли висновку, що все ж таки варто використовувати в процесі навчання декілька педагогічних технологій, так як вони дадуть можливість охопити з різних боків інтереси студентів, розвинути мотивацію до навчання (окремі педагогічні технології носять ігровий характер, що дають можливість студентам увійти в певні образи, майбутні професії). Такі методи дадуть перспективу для досягнення бажаного педагогічного результату.

Перспективою подальшої розвідки є комбінована методика використання педагогічних технологій курсу „Емпіричні методи програмної інженерії”.

Список використаних джерел і літератури:

1. Деньян К. Растет популярность дистанционного обучения через Интернет / К. Деньян // Дистанционное образование : науч.-практич. журнал. – М. : МЭСИ, 1999. – № 4. – С. 38–40.
2. Нісімчук А. С. Педагогіка : підруч. / Андрій Сергійович Нісімчук. – К. : Атака, 2007. – 344 с.
3. Педагогическое мастерство и педагогические технологии : учеб. пособ. / под ред. Л. К. Гребенкиной, Л. А. Бойковой. – [3-е изд., испр.и доп.]. – 2000. – 256 с.
4. Селевко Г. К. Педагогические технологии на основе информационно-коммуникационных средств / Г. К. Селевко. – М. : НИИ школьных технологий, 2005. – 208 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2006. – 352 с.

Анотація

Л.А.Матвійчук

Обзор современных педагогических технологий и внедрение в учебный процесс высших школ

В статье проведен обзор оптимальных современных педагогических технологий. Выяснено рациональное использование в учебном процессе комбинирования педагогических технологий. Раскрыта суть понятиям и сформулированы показатели качества „педагогические технологии”.

Ключевые слова: педагогические технологии, технология, процесс обучения.

Summary

L.A.Matviichuk

Review of Modern Teaching Technologies, and Applications into the Educational Process of Higher Schools

The article reviewed the best modern teaching technologies. Rational use in the educational process of combining educational technology was found out. The essence of the concepts is revealed and indicators of quality „educational technology are formulated”.

Key words: pedagogical technologies, technology, process of teaching.

Дата надходження статті: „27” вересня 2012 р.